

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.678/2022/13.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró

Dr. Bartkó Levente, bíró

Dr. Varga Eszter, bíró

Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. január 31.

Az ügy tárgya: zugírárszat vétsége

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 27.B.20.569/2019/74., ítélet,

tárgyalás, 2021. szeptember 23.

Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 23.Bf.11.724/2021/11., ítélet,
tanácsülés, 2022. április 7.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a zugírászat vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 27.B.20.569/2019/74. számú, illetve a Fővárosi Törvényszék 23.Bf.11.724/2021/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 18.000 (tizennyolcezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2021. szeptember 23. napján kihirdetett 27.B.20.569/2019/74. számú ítéletével a terheltet zugírászat vétsége [Btk. 286. § (1) bekezdés] miatt 200 napi tétel – napi tételenként 3.500 forint, összesen 700.000 forint – pénzbüntetésre ítélte és 690.000 forint erejéig vagyonekobjást rendelt el. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról, és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Terhelti fellebbezés alapján eljárva a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. április 7. napján meghozott 23.Bf.11.724/2021/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a pénzbüntetés napi tételének összegét 2.000 forintra – ekként a pénzbüntetés összegét 400.000 forintra – mérsékelte, és a terhelttel szemben 665.000 forint erejéig rendelt el vagyonek Kobzást. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás lényege a következő.

A terhelt 2017. január hónapjában széles körben – így különösen internetes hirdetésekben, illetve személyesen tartott előadásokon – hirdetett jogi és egyéb segítségnyújtást devizahiteles ügyek kapcsán. A hirdetésekre jelentkező személyeknek előadta, hogy kidolgozott egy „kötelezettség vállalás visszavonása” elnevezésű iratot, amelyet anyagi ellenszolgáltatás fejében ügyletre és személyre szabottan megszerkeszt. Tájékoztatása szerint ezen iratot közjegyzővel közjegyzői okiratba kell foglaltatni, ezzel a banki és végrehajtási eljárást meg lehet akadályozni. A terhelt 2017 januárja és 2017 februárja között jogosulatlan ügyvédi tevékenységet végzett, amelynek során a jogi tanácsadásért és az okirat megszerkesztéséért az ügyfeleknek 50.000 forintot kellett megfizetniük az alábbiak szerint (Pesti Központi Kerületi Bíróság 27.B.20.569/2019/74. számú ítélet 2. oldal 3. bekezdés).

– I. A 10. számú tanú 2017. január 10. napját megelőzően – közelebbről meg nem határozható időpontban – megkereste a terheltet devizahittel összefüggő problémája miatt. A 10. számú tanú megkeresésére a terhelt előadta, hogy a végrehajtás megállítása érdekében lehetőség van a banknak beadni kötelezettségvállalás visszavonását tartalmazó okiratot. A terhelt elmondta, hogy ezen okiratot 50.000 forintért előkészíti, amelyet közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd beadni a bankba. A 10. számú tanú a terhelt jogi segítségnyújtását elfogadta, és előlegként 2017. január 10. napján elutalt a terheltnek 25.000 forintot. Miután a terhelt a kért dokumentumot elkészítette és megküldte a 10. számú tanú számára, nevezett 2017. január 17. napján átutalta a terheltnek a fennmaradó 25.000 forintot.

– II. 2017. január 21. napját megelőzően – közelebbről meg nem határozható időpontban – a 9. számú tanú megkereste a terheltet azzal, hogy a fiának devizahittel összefüggő problémája van. A terhelt arról tájékoztatta a 9. számú tanút, hogy a végrehajtás megállítása érdekében két dokumentumot kell készíteni, az egyik egy egyoldalú kötelezettségvállalás visszavonása, míg a másik egy árfolyamgáttal összefüggő irat. Közölte azt is, hogy a fenti iratokat közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd ezt követően beadni a bankban. A fenti két irat előkészítéséért a terhelt iratonként 50.000 forintot kért. A terhelt a 9. számú tanúnak a kért iratokat megszerkesztette, azokat a 9. számú tanú fiának 2017. január 22. napján megküldte. A kért iratokért a 9. számú tanú fia 2017. január 19. napján 50.000 forintot átutalt a terhelt számlájára.

– III. A 11. számú tanú 2017. január 18. napján felkereste a terheltet és előadta, hogy devizahittel összefüggő problémája van. A terhelt átnézte a 11. számú tanútól kapott kölcsönszerződéseket, és azt javasolta, hogy két okirat megszerkesztése szükséges a végrehajtás megállítása érdekében. A 11. számú tanú megbízta a terheltet a kötelezettségvállalás visszavonása elnevezésű iratok megszerkesztésére, amelyért a terhelt iratonként 50.000 forintot kért. A 11. számú tanú előlegként 2017. január 18. napján 25.000

forintot, majd miután a terhelt az iratok tervezetét megküldte a 11. számú tanúnak, 2017. január 23. napján még további 40.000 forintot fizetett meg a terheltnek.

– IV. A terhelt 2017. január 23. napján személyesen találkozott a 6. számú tanúval, és számára devizahiteles problémája kapcsán jogi felvilágosítást nyújtott. A terhelt a 6. számú tanúnak felajánlotta, hogy 50.000 forintért szerkeszt számára egy kötelezettségvállalás visszavonása elnevezésű iratot, amelyet közjegyzői okiratba kell foglaltatnia, ezt követően pedig a bankba beadnia, ezzel a hitelből folyó kötelezettsége megszűnik. A 6. számú tanú a terhelt segítségnyújtását elfogadta, és megbízta a terheltet a fenti irat megszerkesztésével, egyúttal erre tekintettel átadott 25.000 forint előleget a terheltnek. 2017. január 25. napján a terhelt elektronikusan megküldte a 6. számú tanúnak a kért egyoldalú kötelezettségvállalás visszavonása elnevezésű okirattervezetet. A korábban megbeszélteknek megfelelően a 6. számú tanú 2017. január 27. napján átutalta a terhelt részére az összeg fennmaradó részét, 25.000 forintot.

– V. A 12. számú tanú 2017. február 17. napján megkereste a terheltet devizahittel összefüggő problémája miatt. A terhelt előadta nevezettnek, hogy a végrehajtás megállítása érdekében lehetőség van a banknak beadni kötelezettség visszavonását tartalmazó okiratot. Elmondta, hogy ezen okiratot 50.000 forintért előkészíti, amelyet ezt követően közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd beadni a bankba. A 12. számú tanú a terhelt jogi segítségnyújtását elfogadta, és előlegként 2017. február 17. napján elutalt 25.000 forintot a terheltnek. A terhelt tájékoztatta a 12. számú tanút, hogy az általa kért iratot megszerkesztette, egyúttal kérte, hogy a korábban megbeszélte összegből fennmaradó 25.000 forintot fizesse meg. A 12. számú tanú azzal a kéréssel fordult a terhelthez, hogy kísérje el a közjegyzőhöz, ezt azonban a terhelt megtagadta. Emiatt a 12. számú tanú a kért 25.000 forintot nem fizette meg, a terhelt emiatt a már megszerkesztett, de még közjegyzői okiratba nem foglalt iratot visszatartotta, azt nem küldte meg a 12. számú tanúnak.

– VI. Az 1. számú tanú 2017. január 29. napján megkereste a terheltet devizahittel összefüggő problémája miatt. A terhelt ekkor előadta nevezettnek, hogy a végrehajtás megállítása érdekében lehetőség van a banknak beadni kötelezettség visszavonását tartalmazó okiratot. Elmondta, hogy ezen okiratot 50.000 forintért előkészíti, amelyet közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd beadni a bankba. Az 1. számú tanú a terhelt jogi segítségnyújtását elfogadta, és előlegként 2017. február 6. napján elutalt 25.000 forintot a terheltnek. Miután a terhelt a kitöltetlen dokumentumot megküldte az 1. számú tanú számára, azt utóbbi a terhelt által nyújtott iránymutatás alapján kitöltötte, és a későbbiekben közjegyzővel ellenjegyeztette. Az 1. számú tanú 2017. február 8. napján átutalással megfizette a fennmaradó 25.000 forintot a terheltnek.

– VII. A 3. számú tanú 2017. január 23. napján megkereste a terheltet a 2. számú tanú devizahittel összefüggő problémája miatt. A terhelt ekkor előadta a 3. számú tanúnak, hogy a végrehajtás megállítása érdekében lehetőség van a banknak beadni kötelezettségvállalás visszavonását tartalmazó okiratot. A terhelt felajánlotta, hogy ezen okiratot 50.000 forintért előkészíti, amelyet közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd beadni a bankba. A 3. számú tanú – a 2. számú tanú nevében – a terhelt jogi segítségnyújtását elfogadta. A 2. számú tanú előlegként 2017. január 24. napján elutalt a terheltnek 25.000 forintot. Miután a terhelt a kért dokumentumot elkészítette és megküldte a 2. számú tanú számára, nevezett 2017. január 26. napján megfizette a terheltnek, a fennmaradó 25.000 forintot.

– VIII. A 7. számú tanú 2017. február 12. napján megkereste a terheltet devizahittel összefüggő problémája miatt. A terhelt előadta a 7. számú tanúnak, hogy a végrehajtás megállítása érdekében lehetőség van a banknak beadni kötelezettségvállalás visszavonását tartalmazó okiratot. A terhelt ekkor felajánlotta, hogy ezen okiratot 50.000 forintért előkészíti, amelyet közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd beadni a bankba. A 7. számú tanú a terhelt jogi segítségnyújtását elfogadta, és a terhelt által kért 50.000 forintot 2017. február 13. napján átutalással megfizette. A fenti összegért cserébe a terhelt a kért „egyoldalú kötelezettségvállalás visszavonása” elnevezésű iratot a 7. számú tanú hitelére szerkesztve megküldte nevezettnek.

– IX. A 4. számú tanú 2017. február 3. napján megkereste a terheltet devizahittel összefüggő problémája miatt. A terhelt ekkor előadta a 4. számú tanúnak, hogy a végrehajtás megállítása érdekében lehetőség van a banknak beadni kötelezettségvállalás visszavonását tartalmazó okiratot. A terhelt felajánlotta, hogy ezen okiratot 25.000 forintért előkészíti, amelyet közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd beadni a bankba. A 4. számú tanú a terhelt jogi segítségnyújtását elfogadta, és a terhelt által kért 25.000 forintot 2017. február 3. napján elutalta a terhelt bankszámlájára. A fenti összegért cserébe a terhelt egy „egyoldalú kötelezettségvállalás visszavonása” elnevezésű kitöltetlen iratot küldött a 4. számú tanú részére, amit utóbbi a terhelt által nyújtott iránymutatás alapján kitöltött.

– X. A 8. számú tanú 2017. február 3. napján megkereste a terheltet devizahittel összefüggő problémája miatt. A terhelt ekkor előadta a 8. számú tanúnak, hogy a végrehajtás megállítása érdekében lehetőség van a banknak beadni kötelezettségvállalás visszavonását tartalmazó okiratot. A terhelt ekkor felajánlotta, hogy ezen okiratot 50.000 forintért előkészíti, amelyet közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd beadni a bankba. A 8. számú tanú a terhelt jogi segítségnyújtását elfogadta, és az általa kért 50.000 forintot 2017. február 3. napján elutalta a terhelt számlájára. A terhelt a kért „egyoldalú kötelezettségvállalás visszavonása” elnevezésű iratot a 8. számú tanú hitelére szerkesztve megküldte nevezettnek.

– XI. Az 5. számú tanú 2017. február 8. napján megkereste a terheltet devizahittel összefüggő problémája miatt. A terhelt ekkor előadta az 5. számú tanúnak, hogy a végrehajtás megállítása érdekében lehetőség van a banknak beadni kötelezettségvállalás visszavonását tartalmazó okiratot. A terhelt felajánlotta, hogy ezen okiratot 50.000 forintért előkészíti, amelyet közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd beadni a bankba. Az 5. számú tanú a terhelt jogi segítségnyújtását elfogadta, és az általa kért 50.000 forintból 2017. február 8. napján 25.000 forintot elutalt a terheltnek. A fenti összegért cserébe a terhelt a kért „egyoldalú kötelezettségvállalás visszavonása” elnevezésű kitöltetlen iratot az 5. számú tanú részére megküldte, amelyért cserébe az 5. számú tanú 2017. február 9. napján átutalta a fennmaradó 25.000 forintot a terhelt bankszámlájára. Az iratot az 5. számú tanú a terhelt iránymutatása alapján töltötte ki.

– XII. A 2. számú tanú 2017. február 20. napján megkereste a terheltet devizahittel összefüggő problémája miatt. A terhelt ekkor előadta a 2. számú tanúnak, hogy a végrehajtás megállítása érdekében lehetőség van a banknak beadni kötelezettségvállalás visszavonását tartalmazó okiratot. A terhelt elmondta, hogy a 2. számú tanú ügyében több dokumentum elkészítése is indokolt. A terhelt felajánlotta, hogy a szükséges okiratokat összesen 150.000 forintért előkészíti, amelyeket közjegyzői okiratba kell foglaltatni, majd beadni azokat a

bankba. A 2. számú tanú a terhelt jogi segítségnyújtását elfogadta, és az általa kért 150.000 forintot három részletben – 2017. február 21. napján 50.000 forintot, 2017. február 27. napján 25.000 forintot, 2017. február 28. napján 75.000 forintot – megfizette a terheltnek. A fenti összegért cserébe a terhelt a kért „egyoldalú kötelezettségvállalás visszavonása” elnevezésű iratokat a 2. számú tanú hitelére szerkesztve elkészítette, és 2017. február 27. napján megküldte nevezettnek.

A terhelt a fenti időszakban úgy végezte ellenérték fejében az egyes tényállási pontokban rögzített jogi tanácsadást és okiratszerkesztést az ott megjelölt személyek részére, hogy a Magyar Ügyvédi Kamara nyilvántartásában ügyvédként, alkalmazott ügyvédként, ügyvédjelöltként és európai közösségi jogászként nem szerepelt.

II.

[4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára, valamint a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára hivatkozással, az ítélet hatályon kívül helyezése és az eljárás megszüntetése érdekében.

[5] Indokai szerint az elsőfokú bíróság az indokolt ítéletet többszöri megkeresése ellenére sem kézbesítette részére, ezáltal sérült a jogorvoslathoz való joga.

[6] A közjegyzőkről szóló törvényre hivatkozva kifejtette, hogy okiratot soha nem készített, a közokiratot a közjegyző szerkesztette. A közjegyzők felhasználtak egy, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál nyilvántartásba vetetett szövegsablont.

[7] Álláspontja szerint a bíróság az ítéletét feltételezésekre, és nem bizonyítékokra alapozta, ezzel megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogát. A másodfokú bíróság a szerzői jog vonatkozásában Alaptörvényt is sértett. Kiemelte, hogy minden mű szerzőjének joga van szellemi terméke után jogdíjat kérni. A bíróságok jogellenesen állapították meg, hogy neki erre nem volt joga, és azt tévesen munkadíjnak minősítették. A tanúk vallomásai erre nem térnek ki, és arra sem, hogy őt ügyvédnek hitték volna.

[8] Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését, és az eljárás megszüntetését indítványozta.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.822/2022/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[10] Az ügyészség álláspontja szerint az indokolt írásbeli ítélet elsőfokú bíróság általi kézbesítésének elmulasztása a jogorvoslati jog gyakorlását nem befolyásolta. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság mulasztását pótolta, ezen eljárási szabálysértés nem felülvizsgálati ok.

[11] Kifejtette, hogy a terhelt által becsatolt okirat szerint az „Egyoldalú kötelezettségvállalás visszavonás, mint jogi eljárás metodikája” című dokumentum nyilvántartásba vétele sem jogi, sem szellemi alkotásra vonatkozó jogi védelmet nem keletkeztetett. Utalt arra, hogy az eljáró bíróságok által rögzített tényállás szerint a terhelt a devizahiteles ügyek kapcsán a bankkal jogviszonyban állt személyek részére a közjegyzői okiratba foglalás, majd a banki, végrehajtási eljárásban történő felhasználás végett bocsátotta a magánszemélyek részére az iratot, amit egyes esetekben elkészített, megszerkesztett, és elküldte az ügyfeleknek, míg más esetekben az irat tervezetét készítette el és küldte meg. Ezen magatartásokkal a hozzá forduló magánszemélyek egyedi körülményeit figyelembe véve banki és más végrehajtási eljárásban fennálló jogviszony keretében jog, kötelezettség létezésének, megváltozásának, megszűnésének érdekében készített, szerkesztett és adott át okiratot. Az iratok nem azonosíthatóak a szerzői jogról szóló törvény rendelkezéseivel érintett, szerzői jogi védelem tárgyát képező alkotásokkal. A terhelt egy személyre szabott szolgáltatást kínált, és az ezzel összefüggésben, joghatás kiváltása céljából készített irat nem állt szerzői jogvédelem alatt. A terhelt jogi tanácsot nyújtott, ezzel összefüggésben kidolgozott egy okiratot, ami megfelel az irat készítése fogalmának, és esetében az üzletszerűség is megállapítható.

[12] Mindezek alapján a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta.

[13] A terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében az indítványában foglaltakra utalva sérelmezte, hogy hamisan vádolták meg, és hamis vádak alapján ítélték el.

[14] A terhelt védője észrevételében a közjegyzőkről szóló törvény rendelkezéseire utalva megismételte, hogy a terhelt okiratot soha nem készített. A közjegyzők csak felhasználtak egy, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál nyilvántartásba vetetett szövegsablont. Az ítéleti tényállás alapján a terhelt a devizahiteles ügyek kapcsán, az érintett bankkal jogviszonyban álló személyek részére, a közjegyzői okiratba foglalás, majd a banki, végrehajtási eljárásban történő felhasználás végett bocsátotta rendelkezésre ezen iratot. Álláspontja szerint a terhelt szerzői jogdíjat volt jogosult kérni, ennek tudatában bocsátotta rendelkezésre a szóban forgó iratot, ezért téves az eljáró bíróságnak a terhelt bűnösségére vont következtetése, és a cselekmény minősítése is.

Ezért elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését, másodlagosan a megtámadott határozat megváltoztatását, és törvénynek megfelelő határozat meghozatalát indítványozta.

[15] A Legfőbb Ügyészség BF.822/2022/4. számú átiratában a korábbi nyilatkozatát változatlan tartalommal fenntartotta.

III.

[16] A terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[17] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[18] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

[19] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[20] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[21] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a terhelt bűnösségét zugírással vétségében [Btk. 286. § (1) bekezdés] megállapította.

[22] Az elkövetés idején hatályos Btk. 286. § (1) bekezdése szerint, aki jogosulatlanul és üzletszerűen ügyvédi, jogtanácsosi vagy közjegyzői tevékenységet végez, a zugírással vétségét követi el.

[23] A zugírással tényállásszerű megvalósulásának együttes feltétele: ügyvédi, jogtanácsosi vagy közjegyzői tevékenység jogosulatlan és üzletszerű végzése.

[24] A zugírással törvényi tényállása kerettényállás, elkövetési magatartását külön törvényekben meghatározott szabályok töltik meg tartalommal.

[25] Nem az ügyvéd, jogtanácsos, közjegyző bárminemű tevékenysége, hanem foglalkozási jogosultsága alapján végzett szakmai tevékenysége, és nem bármely ilyen szakmai tevékenysége, hanem kizárólag az általa végezhető szakmai tevékenysége tartozik – az illetéktelenek ellenében – büntetőjogi védelem alá.

[26] A büntetőjogi védelem indoka kettős: egyrészt a foglalkozási jogosultság elvárásához (alanyi feltétel), másrészt e jogosultság kizárólagos gyakorlásához (tárgyi feltétel) fűződő érdek. E két kötöttség nélkül bárki bármely adott tevékenységet végezhetné (mialtal értelmét vesztené az ügyvédi, jogtanácsosi, közjegyzői foglalkozásra jogosultság, illetve állami képesítés). Ugyanakkor – nyilvánvalóan – indokolatlan (és lehetetlen) lenne minden jogi

természetű tevékenység végzését jogosultsághoz kötni, és tiltani a jogosultság nélküli, viszont szívésségből történő ellátását.

[27] Ezért külön törvényben meghatározott, hogy mely jogi tevékenység az ügyvédi, a jogtanácsosi, a közjegyzői tevékenység, s ezen belül mely tevékenységet végezhet kizárólag ügyvéd, jogtanácsos, közjegyző, s ezen túlmenően, hogy mely ügyvédi tevékenység ellenérték fejében és rendszeres ellátására jogosult kizárólag az ügyvéd.

[28] Az elkövetés idején hatályos, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Ügytv.) 5. § (1) bekezdése szerint az ügyvéd a) képviseli az ügyfelét, b) büntetőügyben védelmet lát el, c) jogi tanácsot ad, d) szerződést, beadványt, más iratot készít, e) az a)-d) pontban felsoroltakkal összefüggésben pénz és értéktárgy letéti kezelését végzi.

[29] Az Ügytv. 5. § (2) bekezdése alapján – eltérő törvényi rendelkezés hiányában – kizárólag ügyvéd jogosult ellenérték fejében rendszeresen az 5. § (1) bekezdés szerinti tevékenység végzésére, melyek a következők: ügyfél képviselete, büntetőügyben védelem ellátása, jogi tanács adása, szerződés, beadvány, más irat készítése, továbbá az ezekkel összefüggő pénz és értéktárgy letéti kezelése.

[30] Az Ügytv. 5. § (3) bekezdése azokat a tevékenységeket sorolja fel, amelyeket ügyvéd is elláthat, viszont nem csupán ügyvéd láthat el. Az Ügytv. 6. §-a pedig – az összeférhetetlenség címén – azokat a foglalkozásokat és tevékenységeket sorolja fel, amelyek vállalására ügyvéd nem jogosult.

[31] Kétségtelen, hogy egyaránt tanácsadás a kizárólagos ügyvédi tevékenység körébe tartozó jogi tanács adása [Ügytv. 5. § (1) bekezdés c) pont] és a nem kizárólag ügyvéd által, de általa is végezhető adótanácsadás, társadalombiztosítási tanácsadás, pénzügyi és egyéb üzletviteli tanácsadás, valamint hivatalos közbeszerzési tanácsadói tevékenység [Ügytv. 5. § (3) bekezdés a)-c), i) pont]. Vitathatatlan, hogy mindezen tanácsadásnak egyaránt van jogi vonatkozása.

[32] Az Ügytv. 5. § (1) bekezdés c) pontjában írt „jogi tanács adása” azonban nem gyűjtőfogalom, aminek körébe vonható az 5. § (3) bekezdése szerinti tanácsadási tevékenység. Az Ügytv. 5. § (3) bekezdésében foglalt tevékenység ellátása nem kötött ügyvédi jogosítványhoz, ekként a zugírászat szempontjából közömbös.

[33] Ehhez képest – az Ügytv. értelmében – az Ügytv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti „jogi tanács adása” minden olyan jogi tartalmú tanácsadás, ami nem az Ügytv. 5. § (3) bekezdése szerinti, ekként a kizárólagos ügyvédi tevékenység köréből kivett, kifejezetten nevesített valamely szaktanácsadás (BH 2015.122., Bfv.III.236/2014/6.).

[34] Az eldöntendő kérdés tehát valójában nem a terhelt által szerkesztett nyomtatvány mibenléte, minthogy az elkövetési magatartás sem erre vonatkozó, hanem az, hogy a tényállásban írtak az ügyvédi törvény hatálya alá tartozó jogi tanácsadásnak minősülnek-e, amelyet a terhelt jogosulatlanul és üzletszerűen végzett el.

[35] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti, hogy a terhelt 2017. január hónapjában széles körben hirdetett jogi és egyéb segítségnyújtást devizahiteles ügyek kapcsán. A hirdetésekre jelentkező személyeknek előadta, hogy kidolgozott egy „kötelezettség vállalás visszavonása” elnevezésű iratot, amelyet anyagi ellenszolgáltatás fejében ügyletre és személyre szabottan megszerkeszt. A tájékoztatása szerint ezen iratot közjegyzővel közjegyzői okiratba kell foglaltatni, és ezzel a banki- és végrehajtási eljárást meg lehet akadályozni. A terhelt a jogosulatlan ügyvédi tevékenységet különböző ügyfeleknek 2017 januárja és 2017 februárja között végezte, amelynek során jogi tanácsadásért és okirat megszerkesztéséért az ügyfeleknek 50.000 forintot kellett megfizetniük.

(Pesti Központi Kerületi Bíróság 27.B.20.569/2019/74. számú ítélet 2. oldal, 3. bekezdés).

[36] Az irányadó tényálláshoz tartozó, ítéletszerkesztésből adódóan az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának más részében lévő további lényeges ténymegállapítás szerint (BH 2006.392.) „a folyamat minden tanú esetében az volt, hogy a terhelt tájékozódott a tanúk devizahiteles szerződésével kapcsolatban, azokat kérte is e-mail útján megküldeni, előlegként a munkadíja fele részét kérte átutalni, a fennmaradó díjrészt pedig az okirat vagy okiratok megküldését követően. (...) Ezen túlmenően a tanúknak mint ügyfeleknek (a terhelt nevezte őket így a lehallgatási hanganyagban) elmagyarázta az egyoldalú kötelezettségvállalás mibenlétét, a közjegyzői és végrehajtási eljárás menetét, ennek keretében kitért például a közjegyzőket kötő határidőkre is, elmagyarázta az egyes jogintézmények közötti különbségeket, jogi kifejezéseket értelmezett.” (Pesti Központi Kerületi Bíróság 27.B.20.569/2019/74. számú ítélet 7. oldal utolsó bekezdés 2. mondat, 4. mondat).

[37] Amennyiben a terhelt kizárólag, és kifejezetten arra vállalkozott volna, hogy a jövőben kötendő szerződéseket adó, társadalombiztosítási, pénzügyi, avagy közbeszerzési szempontból kontrollálja, véleményezi, akkor magatartása valóban nem lenne tényállásszerű. Az Ügytv. szerint ugyanis ezek a szaktanácsadások nem tartoznak a kizárólagos ügyvédi tevékenység körébe.

[38] Jelen ügyben azonban nem erről van szó.

[39] Az irányadó tényállás szerint a terhelt számára az ügyfeleknek kifejezetten „jogi tanácsadásért és okirat megszerkesztéséért” kellett az ellenértéket megfizetniük (Pesti Központi Kerületi Bíróság 27.B.20.569/2019/74. számú ítélet 2. oldal 3. bekezdés).

[40] Az irányadó tényállás alapján nem kétséges, hogy a terhelt az ügyvédi törvény hatálya alá tartozó jogi tanácsadást végzett, jogosulatlanul.

[41] A Kúria megjegyzi, hogy az ügyvédi tevékenység végzése nem a bizonyítékok értékelése során tett ténymegállapítás, hanem a jogi értékelés körébe tartozó, ekként a tényállásszerűség kérdése.

[42] A felülvizsgálati indítványban foglaltakkal ellentétben nem annak van jelentősége, hogy a közokiratot végső soron a közjegyző készítette, hanem annak, hogy a terhelt a hozzá forduló magánszemélyek egyedi körülményeit figyelembe véve banki, illetve végrehajtási eljárásban fennálló jogviszony keretében jog, kötelezettség létezésének, megváltozásának, megszűnésének érdekében készített, adott át okiratokat. Ezek célja az volt, hogy a hozzá forduló ügyfelek problémáira vázoljon fel jogi megoldási lehetőségeket; elmondta, hogy mi az ügyfél teendője, meghatározta, hogy ezzel az irattal kell közjegyzőhöz fordulni, majd a bankhoz beadni; több esetben ezt maga megszerkesztette.

[43] A terhelt tehát a hozzá forduló ügyfelek devizakölcsönével kapcsolatos problémáira adott jogi megoldást, másképpen szólva jogi tanácsot.

[44] A Kúria ezt követően vizsgálta, hogy a terhelt cselekményét üzletszerűen valósította-e meg.

[45] A Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontja szerint üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik.

[46] Az üzletszerűség tárgyi és alanyi feltétele egyaránt adott.

[47] Alanyi feltételként annak van jelentősége, hogy a bűncselekményből származó (bármekkora) haszon (saját célú) elérésére törekvésnek egyben át kell fognia az ugyanolyan (vagy hasonló) jellegű bűncselekmény e célból történő ismételt (illetve ismétlődő) elkövetésére vonatkozó akaratelhatározást is

[48] Ezen szándék megállapítására következtetési alapot adhat – de nem önmagában – az elkövető életvitele, annak bűnöző jellege, jövedelmi helyzete, illetve a bűncselekményből származó haszon abban betöltött vagy betölteni szándékolt szerepe, aránya.

[49] Ha a haszon reményében (s egyébként hasznot is realizálva) az ugyanolyan bűncselekmény hónapok múlva ismétlődő elkövetése bekövetkezett, akkor e körülményből már következik, hogy a magatartás szándéka az üzletszerű elkövetést is átfogta.

[50] Kétségtelen, hogy mind a cselekmények időbeli távolsága, mind pedig pár napon belüli ismétlődése egyaránt lehetőséget adhat az alkalomszerűség, s így az üzletszerűség hiányára való következtetésre.

[51] Az üzletszerűség esetében azonban – szemben a folytatólágossággal – nem a „rövid időközökben” való elkövetésnek, hanem a rendszerességnek van jelentősége. Ehhez képest pedig az ismétlődésig eltelt idő hossza önmagában véve közömbös.

[52] A rendszeresség – így az üzletszerűség – hiányához az alkalomszerűség megállapítása vezethet. Az alkalomszerűséget viszont nyilvánvalóan kizártta teszi jelen ügyben az a körülmény, hogy 2017. január-február közötti időben számos ilyen tevékenységről volt szó.

[53] A Kúria rámutat, hogy az üzletszerűség megállapítása szempontjából közömbös a célzott haszonhoz hozzájutás, törvényi elvárás csupán a haszonszerzésre törekvés, ami jelen esetben a visszterhes szerződés kötésével eleve megvalósult (BH 2015.122., Bfv.III.236/2014/6.).

[54] Az irányadó tényállás szerint a terhelt az ügyvédi tevékenységet 2017. január 10. és 2017. február 20. napja közötti időszakban végezte jogosulatlanul, összesen 665.000 forint ellenértékért {Pesti Központi Kerületi Bíróság 27.B.20.569/2019/74. számú ítélet 8. oldal, 4. bekezdés, Fővárosi Törvényszék, 23.Bf.11.724/2021/11. számú ítélet [33] bekezdés}.

[55] A terhelt tehát alig 40 nap leforgása alatt összesen 12 esetben adott jogi tanácsot az érintettek részére, amelyekért készpénzt kért, és kapott.

[56] Az üzletszerűség nem kétséges. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a tényállásszerűség megállapításának viszont nem feltétele, hogy a terhelt „meggazdagodjon”, vagyis hasznot realizáljon.

[57] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor a terhelt bűnösségét zugírással vétségében [Btk. 286. § (1) bekezdés] megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.

[58] A terhelt a felülvizsgálati indítványában kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az indokolt ítéletét nem kézbesítette részére, és ezzel a jogorvoslathoz való joga sérült.

[59] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt, a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt eljárási szabálysértések között nem szerepel az indokolt ítélet kézbesítési szabályainak megsértése.

[60] A terhelt által hivatkozott kézbesítési szabályok megsértése – a felülvizsgálati indítványban írtakkal ellentétben – a jogorvoslati jog gyakorlását nem érintette. A terhelt az elsőfokú bíróság 2021. szeptember 23. napján kihirdetett ítéletével szemben a kihirdetést követő harmadik munkanapon, 2021. szeptember 28. napján postai úton fellebbezést terjesztett elő (Pesti Központi Kerületi Bíróság 27.B.20.569/2019/75. számú irat).

[61] Az a körülmény pedig, hogy az elsőfokú bíróság indokolt ítéletét a terhelt részére a másodfokú bíróság kézbesítette, nem abszolút, hanem relatív eljárási szabálysértés, ami felülvizsgálati okot nem valósít meg.

[62] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati

indítványnak nem adott helyt, és a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a megtámadott határozatot hatályában fenntartotta.

[63] A felülvizsgálati eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 664. § (1) bekezdés 2. fordulata alapján rendelkezett.

IV.

[64] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[65] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2023. január 31.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró